

СОУ Гимназија „Добри Даскалов“ Кавадарци

Наука за животната средина

Март, 2021 година

Што е екологија?

* Екологијата е научна дисциплина која ги изучува заемните односи на живите организми и нивната интеракција со животната средина.

Еко системи

- Еко-системите се составени од делови кои динамично си дејствуваат и ги вклучуваат организмите, заедниците кои тие ги формираат и неживите компоненти на нивната животна средина.
- Процесите на еко-системите како што се првичната продукција, педогенеза, циклусот на хранливите материји и разновидни активности кои вклучуваат создавање на нишите, го регулираат протекот на енергија и материја во животната средина. Овие процеси се одржани од биолошката разновидност.

Биоразновидност

- Биоразновидноста се однесува на разновидноста на видовите во екосистемите, генетските варијации помеѓу нив и процесите кои се функционално збогатени од разновидноста на еколошките интеракции.

Податоци за екологијата

- Екологијата е интердисциплинарна област која во себе ја вклучува и биологијата и науката за Земјата.
- Терминот „екологија“ („Ökologie“) за првпат е воведен во 1866 година од германскиот научник Ернст Хекел (1834 г. – 1919 г.). Името доаѓа од [грчкиот](#) збор „*oikos*“ што значи „домаќинство“ и „*logos*“ што значи „научка“, или наука за домот.
- Старите грчки филозофи како Хипократ и Аристотел ги поставиле темелите на екологијата како дисциплина во нивните истражувања за историјата на природата. Кон крајот на 19 век екологијата преминува во сериозна научна дисциплина.

Еколозите се трудат да ги објаснат:

- Животните процеси и адаптации,
- Распространетоста и бројноста на организмите,
- Движењето на материите и енергијата во заедниците,
- Сукцесивниот развој на екосистемите,
- Изобилството и поделбата на биоразновидноста во контекст на животната средина.

21 март, Ден на екологијата

21 март, секоја година, се одбележува како Ден на екологијата и Ден на пролетта.

- Да се грижиме за околината значи:
- сметот-ѓубрето да го фрламе на одредено-посебно место,
- да има помалку возење на автомобили, а по можност повеќе велосипеди,
- да употребуваме еколошки средства за домаќинство,
- да засадуваме нови садници дрвца и цвеќиња,
- да учествуваме во еко-акции и
- многу други активности што се неопходни да се придонесе за почиста околина и поздрава средина.

Екологија за човекот

- Екологијата е и наука за човекот.
- Антропогената екологија е интердисциплинарно истражување за екологијата на нашиот вид.
- Антропогената екологија може да се дефинира: од био-еколошки аспект како изучување на човекот како еколошки доминантен во растителните и животинските заедници и системи.

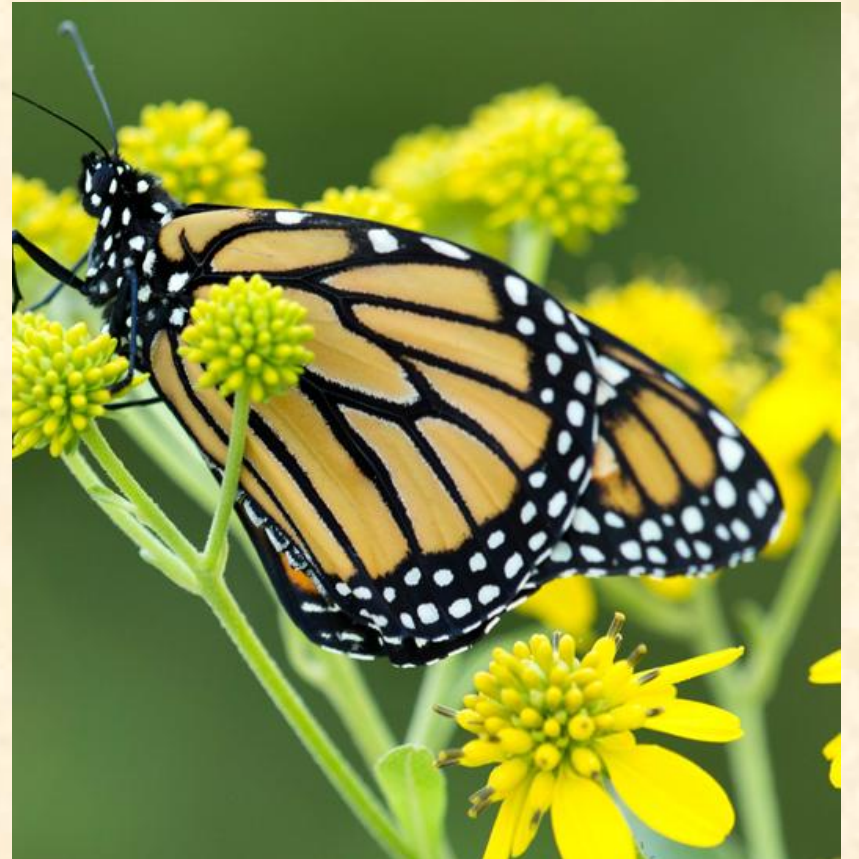
Еко системи

- Екосистемите се живеалишта во биомите кои формираат интегрирана целина и динамички систем кој има и физички и биолошки комплекси.
- Уште во 1864 год. клучниот концепт бил објавен во делото „Човекот и природата“ на Џорџ Перкинс Марш.
- Во рамките на екосистемот, организмите се поврзани со физички и биолошки компоненти на нивната животна средина на која тие се адаптирани.
- Екосистемите се сложени адаптивни системи каде интеракцијата на животните процеси формира модели на само-организирање низ различни нивоа на време и простор.
- Екосистемите генерално може да се категоризираат како копнени, слатководни, атмосферски или морски. Разликите произлегуваат од природата на единствената физичка околина која ја обликува биолошката разновидност во рамките на секоја од нив.

Биоразновидноста

- Биоразновидноста (скратено од „биолошката разновидност“) ја опишува разноликоста на животот од гените до екосистемите и го спојува секое ниво на биолошката организација.
- Терминот има неколку толкувања и постојат повеќе начини да се одреди, измери, карактеризира и претстави неговата комплексна организација.
- Биоразновидноста ги вклучува видовата разновидност, разновидноста на екосистемите, генетската разновидност и сложените процеси во и меѓу овие поединечни нивоа.
- Биоразновидност има важна улога во еколошкиот интегритет, исто колку што има и во човековото здравје.

Ви благодарам на вниманието!

- **Изработил,**

Васко Стојанов од 1-4 клас

- **Ментор,**

Елизабета Иговска – професор по биологија